

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU XLIX.

SE PNUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Soritori nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 187.

Joi, 21 Augustu (2) Septemvre.

1886.

Brașovū, 20 Augustu 1886.

Prințul Alexandru merge ca în triumf din oraș în oraș purtat pe umeri de poporul însuflețit care, ca și când s'ar fi deștepat dintr'un vis teribil, vede că iubitul său Domnitor nu e nici mort, nici isgonit, îl vede în mijlocul său încungiurat de oșteni și deregătorii credincioși ai țării, îl vede în fruntea sa îmbrăcișându pe cei bravi, îmbărbătându pe cei slabi de ânger și implorându dela prevedință scut și apărare pentru Bulgaria.

Intr'adeveru primirea triumfală, ce i-o face poporul bulgaru prințului Alexandru la reînțorcerea sa din exiliu involuntar, la care îl condamnaseră conjurații, șterge de pe fruntea Bulgariei pata nerecunoștinței și salvăză onora poporului bulgaru, dovedindu lumei, că acestu popor nu e lipsit de sântul de onora națională și de conștiința datoriei ce-o are față cu vitézului său principe.

Pre când scriem aceste rânduri, prințul Alexandru va fi intrat deja în Sofia, unde cu o zi înainte sosise comandantul suprem al armatei bulgare Mutcurov în fruntea trupelor ru meliote. Acum se dovedește, că revoluțiunea care a țintit la detronarea prințului nu a eșit din sîmul poporului bulgaru, ci a fost numai o revoluțiune de palat pusă în scenă și condusă de o mână de omeni, gata a trăda patria și pe Domnul ei pentru cine scie ce meschine interese.

Victoria morală, ce a raportat-o prințul Alexandru, nu se restrînge numai la propria sa persoană, ci ea este victoria întregului popor bulgaru. A învinsu principiul după care și poporele mici trebuie să fiă stăpâne peste destinele lor, pe cari au dreptul să și le conducă în deplină libertate și independentu de poftele și interesele statelor celor mari.

„Iubimū poporul rusescu, dér voimū să fimū unū popor liberū!“ In acastă declarațiã, ce-o făcură studenții Bulgari din Praga cătră țiarul cheicu „Hlas Naroda“ culminăzã marea însemnătate a lucrurilor ce se petrecu ađi în Bulgaria.

Manifestarea aprópe unanimă a voinței poporului bulgaru de a-și păstra dreptul și libertatea sa și față cu Rusia, „protectorul și aliatul natural al Bulgariei“, o privimū ca unū bunū semnū pentru viitorea dezvoltare a lucrurilor în peninsula balcanică. Ea ne face să speramū, că idea cea mare ca „Orientul să fiã al poporelor orientale“ și să nu devinã nici rusescu, nici austriacu, nici nemțescu, a eșitū deja din domeniul unui visū nerealisabilū.

Ar fi de doritū numai ca bunele dispozițiuni, de cari se conduce ađi poporul bulgaru, să fiã durabile și să prindã totū mai multu rãdăcinã în inima sa sântul de libertate și de onora națională. Acăsta ar fi cea mai bună garanțiã pentru o pacinică conviețuire în viitoru a micelor state din Orientu.

Cu tótã schimbarea favorabilă ce au luat-o evenimentele din Bulgaria pentru prințul Alexandru însu nu se póte nega, că dificultățile ce care trebuie să se lupte încă nu sunt în lãturate. Tótã greutatea zace în atitudinea ce-o va lua Rusia în fața lovitorei ce-a primit-o din nou politica sa orientală. Acestu factoru este însu incommensurabil și de aceea înainte de a mai dice ceva e bine să așteptamū viitorea desfășurare a lucrurilor.

Evenimentele din Bulgaria.

„Voința Națională“ a primitu din diferite orașe ale Bulgariei următoarele sciri telegrafice:

— Curtea marțială intrunindu-se în Sofia a condamnatu la mórte pe d-nii Zankov și Gruev. Mitropo-

litul Clement a fostu condamnatu la muncă silnică pe viță. Se dice că în curendū se voru pronunța unū mare numér de alte condamnări.

— Și în Vidin s'a instituitu o curte marțială care a judecatu pe mai multu ofițeri și funcționari ce au luat parte la complotu.

— Mitropolitul Clement a fostu ridicat din demnitatea sa, elu va fi rasu țilele acestea.

— Toți elevii scólei militare au fostu arestați; de asemenea și o mare parte din oficerii și mulți sergenți și soldați din regimentul dela Kiustendil, cari au luat parte, după cum se scie, la complotu. Populațiã e forțe îndărjită în contra autorilor revoluțiunei, s'au arestatu până acuma și multe persoane nevinovate, care după douē zile de închisore însu au fostu liberate.

„Epoca“ aduce următoarele sciri:

— Afiamū că unul dintre cunoscuții conspiratori din Sofia, anume Teodorof, fostu ministru de justițiã în guvernul provisoriu, a isbitu să fugă din Bulgaria și să trecă în România. La Turnu Severin fiindu adunatã o mare mulțime, printre care forțe mulți Bulgari, Teodorof abia a putut fi scăpatu de indignarea publicului, fiind chit numai cu douē palme. În momentul când trenul care aducea pe prințul Alexandru, trecu prin gara Chitila, trenul în care se afla Teodorof staționa acolo. În acestu tren se afla și unū fostu căpitanu în armata rusă, care fugea din Bulgaria și care luase parte la conspirațiã. Martorii oculari spunū, că acestu căpitanu la vederea trenului fu apucat de unū felu de atac de epilepsie. Același Teodorof a adresatū cele mai brutale injurii prințului în momentul când a fostu silit de conspiratori să părăsească Sofia.

— Tótã corespondența particulară a principelui Alexandru, pe care revoluționarii o căutau zadarnicu, a fostu scăpată ca prin minune de unū servitor credincios alu principelui. Acestu servitor a isbitu să fugă și se găsește într'o comună din Austria; elu n'a datu semne de viță decâtu acum, când a aflatu că principele se re- întórce la Sofia.

— Se dice că tóte casele publice au fostu golite în Bulgaria de banii, cari se găseau într'ensele, de către șefii mișcării revoluționare.

— Când a fostu arestatu Gruef, ministru de răsboiu alu guvernului revoluționar era îmbrăcatu în niște haine de pescar. S'a găsitu asupra sa unū numér insemnat de bilete de bancă rusesci, douē lăți pline cu bani.

— Trenul care aducea în țerã pe principele de Battenberg, s'a încrucișat în drumu cu altu trenu în care se găseu mai mulți bulgari fugari din acei cari au luat parte la revoluțiune.

— Duminecă corespondentul unui țiaru rusu a prezentatū douē depeși pentru Petersburg, prin care arătã că guvernul românu face causă comună cu cel bulgaru. Oficiul centralu i-a refusatū aceste depeși.

— În locul mitropolitului Clement alu Bulgariei, se va numi arhiepiscopul Grigorie dela Tirnova.

Duminecă au sositu cu trenul de Verciorova în gara de nordu, tocmai când principele Alexandru era în gară, douē persoane, despre cari poliția fiindu avisatã că au trecut pe furișu din Bulgaria, i-a primitu la vegon și i-a condusu la trãsura dându-le unū comisar de polițiã.

— Ni se scrie din Ruscicu, că astã nopte a trecutū o depeșã a consulului rusu din Sofia prin care se chiamã în Bulgaria principele Dolgoruki. Afându de acastă telegramã, d. Stambulof a datu ordinu d'a se opri Dolgoruki la granițã.

„Neue Freie Presse“ dice că regele Carolu a pus la dispozițiã prințului Alexandru la Lemberg speșele necesare pentru reînțorcerea sa în Bulgaria.

Reînțorcerea Prințului Alexandru.

Primirea principelui Alexandru a fostu și la Șistovū una din cele mai entusiaste. Etã adresa ce i s'a înmãnatu:

Altețã!

Scumpa noștrã patriã, Bulgaria, a fostu în țilele din urmă teatrul unor scene forțe dureroșe. Nisce

râu voitoru au voitū să se jóce cu onora și independența Patriei. Ca nisce trãdãtori au întinsu mânilor asupra Tronului cu gândul de a despărți Patria noștrã de părintele ei.

Sire! Faptul s'evșitū la 9 Augustu în capitalã a lãsat Bulgarilor o tristã amintire și nu voru uita nici odatã că nisce omeni obscuri, cu gânduri rele, au vrut să desprețuescã victoria și mărirea țerei și să opréscã pulsul Statului. Orbiți de dorința de a veni la putere, trãdãtorii au voitū să urmeze exemplul lui Ivanco, o-moritorul lui Assen, dér s'au înșelatū. Poporul bulgaru în unanimitate a condamnatu pe acești căți-va mișei

Iubite Principe! Cetățenii orașului Șistovū vedū că independența și fericirea Patriei suntū garantate numai sub inalta voastră domniã.

Marele țerou dela Slivnița, Dragomanu și Pirotu să nu inceteze și în viitoru de a dori și lucra pentru mărirea Bulgariei.

Sã trãiescã Altețã voastră!

Sã trãiescã Bulgaria independentã!

Ai Alteței vóstre

cei mai credincioși supuși:

Cetățenii din Șistovū

Șistovū. 1886 Augustu 17,

(Urmézá semnăturile a 2430 omeni.)

Din Șistovū principele a plecatu prin Biela. Lom, Gabrovo, Cazanlãc, Calafér, Carlovo la Tirnova.

Etã proclamațiã pe care principele Alexandru a adresat-o poporului la Ruscicu:

„Noi, Alexandru I, din grațiã lui Dumnețu și voința naționalã prințu alu Bulgariei, vestimū poporului nostru multu iubitū că astã amu reintratū în Bulgaria și amu reluatū frênele guvernului. Dãmū deplinã aprobare și promulgãmū tóte mesurile luate în lipsa noștrã de regența compusã din d-nii Stambulof, Slaveikov și Stransky. Confirmãmū ministerul constituitu de d'nsa și întãrimū pe colonelul Mutkuroff în funcțiunea de șefu alu armatei bulgare. Esprimãmū cu acastă ocașiune adença noștrã recunoștința poporului și armatei, cari în momentele critice prin cari a strãbãtatū patria noștrã, au sciutū să apere onora, neaternarea și numele gloriósei noastre Bulgarii și au rãmasu cu credință cătrã Tronū. Rogū pe Dumnețu să binecuvinteze scumpa noștrã patriã pentru mărirea și fericirea căreia lucrãmū cu toții.

Datū în Ruscicu la 17 Augustu 1886.

Alexandru I.

Studenții bulgari din Praga.

Studenții bulgari din Praga cari mai toți au făcutu compania din urmă bulgară, publicã „în Hlas Naroda“ o declarațiã în care se dice între altele:

„Pentru noi suntū prețioșe manifestările cehe, pentru că ne întãrescu în propusurile noastre, pentrucã fortificã legãtura de reciprocitate dintre poporul cheu și bulgaru. Cu atãtu mai amarū am fostu loviți, vedendū că poporul nostru este sistematicu bãnuit și înjosit înaintea publicității. De aceea ne-amu decisu a protesta solemnū înaintea publicității cehe contra celor scrise de „Narodni Listy“, care insultã numele bulgaru.

Înainte de tóte protestãmū solemnū cu privire la persoana prințului Alexandru. Cine e Alexandru alu nostru? Cându vulturii ruși au sburatū peste Dunãre spre Balcani să libereze poporul nostru, a venitū și elu. La 27 Iuniu a călcatū mai întâi pe pãmântul bulgaru la Șistovū cu sabia în mână, în fruntea vinãtorilor sãi, luptãndu vitejește contra Turcilor. Dela Șistovū a mersu în sborū peste Balcani spre Constantinopolu. Poporul bulgaru nu-lu cunoscea pe atunci nici după nume. Când după rãboiul victoriosu dela 1878 se întruni marea adunare la Tirnova, reprezentanții poporului nostru și-au datu voturile lor de douē ori altor persoane mai cunoscute, așa prințului Dondukov. Însu marele liberatoru Alexandru II ne-a datu pe prințul Alexandru. Alegerea acestuia s'a făcutu spre întã-

rirea legăturii de dragoste și încredere către Țarul Alexandru și Rusia amică. Și pe acestu prințu l'am cunoscutu totu mai bine. După evoluțiunî diverse elu s'a indentificat așa cu simțulu și inima poporulu nostru, încâtu toți Bulgarii suntu influințați numai de sentimentulu încrederi și iubirii către prințu. Prin neștiubita păstrare a constituției, prin unirea celor două Bulgarii și prin victorioasă apărare a țării contra Serbiei aceste sentimente s'au fortificat și mai multu. Mai multu încă; nu e în evidență numai persoana prințulu, ci și libertatea noastră și neatrănarea noastră. *Iubimū poporulu rusū, dēr voimū sē fimū unū poporū liberū. Constituția dela Tîrnova și prințulu Alexandru suntū pentru noi o moștenire sfântă dela liberatorulu Țaru; nici unū Bulgarū liberalū — și toți suntemū liberali — nu vrea sē și incline capulu ca sclavū înaintea cuiva. Noi vedemū în Rusia pe protectorulu și aliatulu nostru naturalū, dēr voimū sē ne păstrămū dreptulu și libertatea noastră; de aceea protestămū contra oricărei bănueli asupra poporulu nostru, ceea ce în privința acēsta face »Narodni Listy,« căci față cu noi apără pōte politica autorităților ruse, dēr nu politica slavă.*

Mai protestămū contra aserțiunii, că în Bulgaria ar fi prea mulți ofițeri englesi și germani. Noi am luptatū cu prințulu pentru Bulgaria și libertatea noastră, dēr între noi n'a fostu unū Anglesū sēu Germanū. Mai întâiu sē ni se arate unulu, înainte de a ne bănuî. Protestămū cu indignare contra acuzării de mită, că banii Angliei și cine scie ai cui încă ar fi fostu în stare a face ceea ce a făcutu poporulu nostru întregū și unanimū. Ne întorcemū față cu repugnță dela recomandarea unei ocupațiuni a țerei noastre de trupe streine, cum doresce »Narodni Listy,« pentru că noi ca bărbați ai libertății nu ne inclinămū înaintea puterii baionetelor și nu credemū, că prin baionete se întăresce iubirea, chiar de ar fi baionetele fratelui. Protestăm și contra calomnielor, pe care »Narodni Listy« le scōte din flecăriile dușmanilor poporulu bulgarū, ca Spiridon Gopcevicî. Putemū fi mândri de ceea ce au scrisū despre noi bărbați cu unū nume europeanū, ca Laveleye, Louis Leger, Kanitz, etc., care negreșitū că nu s'au înjositū până la Gopcevicî.

În fine contestămū, că colegii neștri din Viena au adresatū vre-o telegramă către guvernū, care contra înținței și a voinței poporulu a pusū mâna pe puterea publică în Sofia pentru unū momentū, care însă a trebuitū sē cedeze ordinii de dreptū, prescrisă de constituția din Tîrnova. Acēsta amū cređutū de trebuiță sē declarămū spre a constata adevērulū. (Urmēză semnatūrele.)

SCIRILE ȚILEI.

Consiliulu comunalu din Agramū a ținutū o conferință confidențială în afacerea invitării la serbările revindicării Budei. Consilierulu comunalu Pogledics a ținutū, că e o insultă invitarea ce s'a făcutu după ce foile croate au imputatū comitetulu festivū că n'a invitatū comuna Agramū. Dr. Zahar ținse că nu trebuie sē mērgă nimeni la serbare în numele Agramulu, deōrece Ungurii, cari acum serbeză liberarea Budei de Turci, nu de multū au distinsū pe unū pașă turcescū cu sabiă de onōre. Nici o hotărîre nu s'a pututū lua asupra propunerii d'a merge primarulū Agramulu în numele comunei la festivități.

Seghedinulu ne-a datū o nouă dovadă de cea mai cumplită miserie, care pōte sē existe pe fața pământulu.

Sē scie că după inundare Seghedinulu s'a reconstruitū cu împrumutū dela statū. Din cauza miseriei însă bieții omeni nici ratele nu și le mai potū plăti din banii împrumutați și așa li se punū casele în vîndare. În 27 Augustū veni rēndulu sē se liciteze casa Rosaliei Csanyi. Nici unū cumpărătorū nu se anunță, până ce în fine unū avocatū incepū sē ofere la licitația. Cātū timpū fū vorba de crucerî, licitară cu elū câteva persoane, dēr cānd avocatulu oferî unū florinū pentru casă, o adēncă liniște se ivî și casa prețuită cu 1500 fl. fū vîndută avocatulu cu unū florinū. Se ținse, că fiscalatulu orașulu a oferitū mai târziu cu 10 cr. mai multū, pentru ca sē se publice o nouă licitare.

Din Serajevo se scrie, că la prāndulu festivū ce s'a datū cu ocaziunea serbării onomasticei Maiestății Sale, generalulu br. Appel, guvernatorulu generalū, acēntuă în toastulu sēu, că poporațiunea nutrește dorința ferbinte d'a saluta pe monarhulu pe pământulu bosniacū, și încheiă astfel: »Dea Dumneđu ca promisiunea prē înaltă dată în Pozsega sē se împlinescă cātū se pōte mai curēndū.«

Ni se comunică, că Franz Iosef, fratele prințulu Bulgariei, a sositū erî în Sinaia și îndată a fostū condusū în trāsură la palatū.

D-lū Dimitrie Butculescu, președintele »Societății Cooperatorilor« din România și deputatū în cameră, a fostū în Țilele acestea în Brașovū, unde a vizitatū espoziția industrială.

Cunoscutulu nostru actorū d-lū I. D. Ionescu va veni Țilele acestea în Brașovū, unde va da o seriă de reprezentațiuni »internaționale« comice cu cāntări, în tōte trei limbile: romānesce, nemțesce și unguresce. Împreună cu d. Ionescu va debuta și d. S. Mavrodinū. Reprezentațiunile se vorū da în sala »Hotelulu Union«. Amēnunte pe pagina a patra.

Cu trecerea din viață a înaltū Prea Sfinției Sale părintelui metropolitū primatū Calinicū Miclescu, a devenitū vacantū scaunulu principalū alū eparhiei bisericeicei autocefale romāne. Doi candidați parū a se impune: înaltū Prea Sfantulu metropolitū alū Moldovei și Sucevei Iosefū și Prea Sfințitulū episcopū de Romanū Melchisedek, unulu, celū mai în vērștă dintre prelații noștri, celălaltū unulu din cei mai învęțați bărbați ai țerei. Care dintre acești doi va fi alesū, se va decide de către marea adunare întrunită a sfantulu Sinodū, a senatulu și a camerei deputaților, scrie »Voința Națională.«

Profesorulu de danțu d-lū I. Schmid din Bucuresci, cunoscutū publiculu nostru, va deschide și în anulū acesta, cu începere de astă sēră, unū cursū de lecțiuni de danțu în Brașovū. Recomandămū publiculu a profita de acēstă bună ocaziune, cunoscutū fiindū că d-lū Schmid predă cu multū zelū și acurateță lecțiuni de danțu, choreografice ș. a. Informațiuni pōte lua publiculu în locuința d sale, Tērgu Straelorū Nr. 306.

D-nii Moceanu și Veleșcu, distinsi artiști gimnasticî, au plecatū dela Calcuta la Atena. Aci vorū da câteva reprezentații, apoi se vorū întōrce la Bucuresci.

Duminecă a plecatū din Romanū unū nou transportū de Evrei spre America.

»Monitorulu oficialū« românū publică testamentulu rēposatulu Primatū Calinicū Miclescu, făcutū cu o Ți înaintea morții sale, ade:ă la 13 Augustū 1886. Acēstū testamentū este unū actū numai politico-religiosū. Prin elū înaltulu prelatū face, între alele, istoriculu vieții sale, arată fazele politice din urmă prin care a trecutū țera, laudă pe M. S. Regele, îndēmnă pe Romāni la respectarea religiei și la unire, cere întemeierea pe base solide a facultății de teologie și recomandă succesorulu sēu sē lucreze pentru ameliorarea pozițiunii materiale a clerulu.

Intrunire de învęțatori în Făgărașu.

Făgărașu, 15 Augustū 1886.

O lună de Țile este de cāndū s'a ținutū adunarea generală tractuală a reuniunii învęțatorescî gr. or. din protopresbiteratulū Făgărașulu, în urma invitării din Nr. 148 alū prețuitei »Gazete«, și până în ziua de astăđi n'am cetitū nici unū raportū despre decursulu aceleia. Ca on. publicū sē nu presupună, că acea invitare ar fi rēmasū fără efectū, imi iau voia a raporta eu despre decursulu adunării din cestiune, în liniamente mai generale, deși așteptamū s'o facă acēsta alții, mai puținū ocupați. Căci sē vedeți, d-le Redactorū, cātū de puținū dispunemū noi, învęțatorii romāni, de timpū pentru a mai putē scrie și ceti câte ceva, mai alesū în timpul verii — în ferii — cānd pōte tōtă lumea presupune, că învęțatorii în acēstū timpū ar fi cu totulū liberi, dēr acēstă presupunere este cu totulū greșită. Lasū că bietulu învęțatorū românū, după dece luni de grea și obositoare muncă în școlă, capēta două luni de ferii ca sē se restaureze și sē și împrōpēteze puterile pentru grēua muncă a anulu viitorū, dēr în realitate cum și le restaurează? — Fiindū îngreunatū cu o familiă grea și puțină sa plată neajungēndu-i pentru susținerea vieții, elū, sērmanulu, trebuie sē lucre ca orișicare muncitorū plugarū de dimineța până sēra, sē sape, sē secere, sē cosească, sē are, sē semene. Cu scrisulu și cu cetitulū cānd sē se mai ocupe elū dēră în timpul verii? Abia Dumineca pe apucate și cum dă sfântulu!

Țre învęțatorulu, acēstū muncitorū fără repausū, nu merită îmbunătățirea sōrtei sale, de compătimitū, ca într'adevērū — după dece luni de grea muncă — sē se bucare și alū de ferii? Despre acēsta credū că nimeni cu mintea luminată, nu mai stă la îndoielă.

Adunarea s'a deschisū prin on. d-nū Iuliu Danū, administratorū protopresbiteralū, în calitate de președinte. Totū aci a încopiatū și activitatea comitetulu spunēndū. că acesta, constituindu-se numai în adunarea generală de astă iēră, n'a pututū desvolta până acum o așa întinsă activitate, dēr nutrește speranța, că pe viitorū se va face totū ce va fi posibilū spre binele și înaintarea cauzei școlare peste totū.

După cuvēntulu de deschidere combinatū cu raportulu comitetulu a urmatū critica lui Nic. Aronū asupra disertațiunei: »Originea și problema școlēi în generalū și în specialū problema școlēi poporali«, de I. Capētă. Critica acēsta a fostū ascultată cu viu interesū din partea celorlū preșenți. D-lū Aronū și-a tractatū bine tema luată asuprași. S'a adusū mulțamită atātū disertantulu cātū și criticantulu.

Urmēză punctulu c.) Mēsuriile metrice în școlă poporală. D-lū Nic. T. Popū, care a arētatū însemnătatea mēsurilorū metrice în școlă, și pentru studiulu aritmetice în specialū și în fine cātū are de a se propune? Sē facū mai multe reflexiuni și observări, la cari iau parte membrii Nic. Aronū, G. Dobrinū, I. Capētă și alții, în fine se accentuează, ca pe viitorū învęțatorii cu privire la tractarea mēsurilorū metrice sē fiă cu mai mare atențiune și sē pună mai mare pondū ca până acum, căci mēsuriile în viață practică suntū de celū mai mare interesū în comerciu, adecă la vēndare și cumpărare, și necunoscința lorū sē plătesce fōrte scumpū, căci scōte mulți și frumoși banii din punga plugarulu românū; din contră însă, speculantulu Jidanū ori Armēnū se înavuțesce pe conta nescinței sērmanulu plugarū. Avisū dēr tuturorū d-nilorū învęțatori!

FOILETONU.

Poesii populare.

Adunate de Maria Silvia Dănilă, din Budeleculū de pe Cāmpia.

Dorule, de unde vii?
— Eu? — Tocmai dela Sibii.
— De badița ce mai scii?
— Io de badița sciu bine
C'acum te-a lāsātū pe tine.
— Arđă-mi-te foculū minte
Cum n'ai fostū tu mai nainte...!
Acum esci, nu-mi trehuesci,
Că nimicu nu-mi folosesci!

Frunđă verde hobule,
Ce te legeni bradule?
— Nu mē legānū de frundōșū,
Făr' mē legānū sē cadū josū,
Că la mine s'au allatū:
Trii meșteri din Baia-mare
Sē mē taiā în trii pētrare,
Cu sēcūri și cu topōre
Sē mē ducā'n josū la țēră,
Sē mē fac'o temniciorā,
Temniciorā cu prilazū,
La robî de mare nēcazū,
Temniciorā robilorū.
Voiā bunā domnilorū.

De-ași sci mândră c'ai fi-a mea
Vinerile le-ași ține,
Sāmbāta io n'ași lucra
Până ce te-ași căpēta.

Frunđă verde frunđuliță
Am avutū o mândruliță,
Frunđă verde fōiā'n fragă
Am avutū o mândră dragă,
Frunđă verde viorea
Cānd a fostū sē fiā-a mea
A'nceputū o gură slabă
Și-am rēmasū fără de dragă.

Trage mând'ă la uritū.
— Te-am cerutū și n'ai venitū,
Trage mândră la nēcazū,
— Te am cerutū și te-ai retrasū;
Ți-a pără mândruță rău
Dup'unū omū, cum am fostū eu.

Sci tu bade amu-i unū anū
Cātū de dragi noi ne eramū:
Num'unū mērū de capētamū
Noi amēndoi ilū māncamū,
Acum de-amū avē cu saculū
Nu ne-amū da unulu la altulū.

Pe delulū din susū de satū
Merge-unū carū inferecatū,

Da în carū cine-i culcatū?
— Unū robuțū tinērū, legatū;
Din'apoiā carulu
Merge maica robulu
Totū plāngēndū și suspināndū
Și din gură cuvēntāndū:
— Pogānicî, iubiții mamii,
Nu fiți aspri, ca tiranii,
Mānați boii linișiorū,
Că ęsta-i alū meu ficiorū!
— Robulū nici grijā n'avē
Făr' din graiu așa grāia:
Mamă, plānsu țințadarū
Că n'ai vrutū sē fiu plugarū
Făr' mai învęțatū telharū:
Sē mē ducū pe sub rēzōre
Sē prindū mielulū de piciorē,
Ēr tu l'ai pusū sub covatā
Ș'ai juratū cū casa tōtă
Că melulū nu'i de furatū
Și că îi de cumpēratū.
Ađ rēulū după minî fuge,
Blāstēmulū pe tinî te-ajunge.

Mēi badiță, badișorū,
Nu vrēi sē sci d'alū meu dorū,
— Lasă bade că-i vedē
Cānd de mine-i rēmanē
Cātū de rău ți-a mai pără...!
Poți umbla cu clopū'n mână,
De dragoste pace bună,

Că io dēcă te-oiu lāsa
Altu nu m'oiu iturna,
Dēc'odată te-oiu uri
Cum am fostū bade n'oiu fi,
Pe tine nu te-iu iubi.

Cātū era nōptea de mare
Totū cānta-o priveghitōre,
Așteptū țiuā sē se facă
Priveghitōrea sē tacă.
Țiuā albă s'a făcutū,
Priveghitōrea tăcutū,
Da'nceputū cucu'a cānta:
Și mai grosū și mai subțire
Și d'a noastră despărțire,
Despărțire cu nēcazū
Cātă bade sē te lasū,
Despărțire cu dorū multū
Cātă bade sē te uitū!

Am avutū o mândruliță
D'am gānditū că-i prea micuță
Ș'am lāsāt'ō sē mai creșcă
Minte'n capū sē-și dobāndēscă;
Ēa de dorū și de bānatū
S'a pusū și s'a māritatū
Dela noi alū treilea satū.
Pe minî m'a lāsātū ca'n baltă
Bat'ō Dumneđu s'o bată!

Să trece apoi la punctu d.) care nu se putu esecuta lipsind acum pentru a doua oră criticantele, d-lu Spiridonu Mardanu, capelanu în Sămbăta super. apusenă, care ar trebui ca pe angajamentele sale morale — căci de bună voia s'a însinuat — să pună mai mare pondu, căci altcum în viitoru pe vorbele sale nimeni nu va mai pune nici unu prețu, ceea ce credu, că d-lu capelanu Mardanu, nu ar dori-o. Punctulu acesta de astădată s'a amănat până la proxima adunare generală, când credem că se va și esecuta. Fiindu timpul înaintat ședința se rēdică la 1 1/2 ore p. m. (Va urma.)

Testamentul Metropolitului Calinicu.

„Monitorulu Oficialu“ din București publică acestu testamentu, pe care-lu dăm în întregulu său:

Amintirea morței foloseșce.

Acestu adevēru, decă omenirea ar fi bine pētrunsă de elu și decă l'ar practica, de câte și câte anevoințe, de câte și câte greșeli și fapte regretabile nu ar scăpa și nu s'ar feri. Amintirea morței este amintirea slăbiciunei nōstre, a zădărniciiei și a nimiciri lucrurilor omenesci. Decă omul și-ar aduce aminte de acestu mare adevēru și l'ar studia cu serioșitate din tōte punctele de privire, nu ar auđi numai glasulu ambițiunei sale, și ar curma cupiditatea și zavistia sa, cari sunt fântānele tuturor neajunsurilor și tuturor relelor cu care omul se luptă în tōtă viața sa; cei tari nu ar abusa de puterea lor, cei slabi ar modera dorințele lor, și astfel stabilindu-se o justă cumpănire în tōte și la tōte, pasiunile cele ōrbe nu ar isbucni în paguba omenirii, punēnd'o pe acea tristă cale, la care evanghelistulu Marcu face alusiune când ȳice: ce va face omul de ar dobēndi lumea tōtă și și va perde sufletulu său?

Insemnătatea lecțiunei mântuitoare, coprinsă în sentința de mai susu, o înțelege și o prețuesce mai verțos creștinulu, când simte că se apropiă momentulu implinirii datoriei comune. In asemenea momente, sufletulu vede deschidēndu-se înaintea sa unu orizontu totu atāt de nemărginitu câtu este de nou și luminatū, și rupāndu cu preocupățiunile vremelnice și pāmēnteșci, își ficsēză atențiunea la regiunile inalte și vecnice celū asțēptā, cugetā adēncu asupra inaltelor adevēruri, cuprinsē în S-ta Scripturā, despre omū și despre menirea vieței pe pāmēntu.

Sufletulu omului este o rađă, care, pornind delă centrulu veciniciiei, a pētrunsu și s'a imbrăcatu — ca să ȳicu așa — în trupū, spre a implini o misiune sântā. Acestā rađă niciodatā nu se confundă, nici odatā nu se identifică cu materia; dēr atrasā de vorbele amăgitōre ale duhului rēu, care de când e lumea cautā sē predominēze, a uitatū poruncile Dātatorului de viața și s'a de pārtatū de ele. Din acelu momentu viața a devenitū o pedēpsă, care se pōte compara cu o campaniā; fiăcare omū, așēdatū lângă și între semenii sēi, ca unu soldatū într'unu corpū de armatā, are o luptā de susținutū — lupta în contra anevoințelor și neajunsurilor vieței, spre a și spāla pēcatulu făcutu cu ocașiunea călcării poruncilor date de Dumneđeu în ȳiua creațiunei. Dumneđeu în a sa nemărginitā milā a trimisū pe fiulū sēu pe pāmēntu spre a scăpa pe omū de pēcatulu originalu și spre a i arēta calea mântuirii.

De atuncī, lupta a devenitū duplā, căci omulū, pe lângă anevoințele și neajunsurile vieței, mai are a se lupta cu poftele și pasiunile revoltātōre ale materiei, cari cautā a-lu deturna din calea mântuirii, cumpāna căteodată se plēcă spre partea drēptā, spre partea căreia voința Dumneđeșcā a acordatū eghemonia, și atuncī omulū propășeșce spre bine; dēr altădatā se plēcă spre partea opusā, atrasā fiindu de materiā, și atuncī societatea merge inapoi, desprețuindū și batjocorindū santele precepte ale religiunei și violāndū și călcāndū legile moralei. Omulū întorcēndu-se acolo, de unde a pornitū, la centrulu veciniciiei, are sē dea A-totū puterniculu făptuitorū și Domnū, care l'a trimisū pe pāmēntu, sēmā de tōte faptele sale, independentū de persōne și de veri-ce altā rațiune.

Faptele omului au dobānditū o duplā rēsplātā, una relativā și alta absolutā: relativā este contimporanā cu sēvirșirea faptului implinitū, o gāsīmū pe pāmēntu, în satisfaciunea pe care o simțimū la momentulu isbutirii, și cea absolutā și cea trainicā ne este rezervatā de dreptatea dumneđeșcā; în lumea cea fără sfrīșitū, independente de succesū sēu de nesuccesū, și numai și numai în vederea scopului și a mijlōcelorū întrebuintate.

Dēr apropierea momentului predestinatū pentru trecerea la viața vecinicā nu este datū fiăcāruia sē o cunoșcā, sēu sē o prevēdā. „Veghiāți, căci nu știți cesulū“, ȳicu scripturile; de aceea și smerenia mea, pe când încă simțurile mele suntū în bună stare și cugetarea mea este limpede, am aflatū cu cale a mē reculege, a arunca o privire retrospectivā asupra vieței mele, și a mē pregāti pentru ca sē mē înfāțișezū înaintea Judecātōrului celui mai înaltū și justū.

Ce am fostū? Ce am făcutū pe acestū pāmēntū? Ce rēspundere o sē am înaintea judecāții desēvirșite?

Iacā întrebările ce imi facū singurū de căle orī mē gāndescū la mōrtea trupului.

„Fărădelegile mele le știu și pēcatulu meu înaintea mea este pururea; că fărădelegile mele s'au înmulțitū mai multū decātū perii capului meu“; dēr și mila lui Dumneđeu e nemărginitā și nādejdeā în mila Sa niciodatā nu s'a înșelatū. Cu inima umilitā și cu sufletulu în pocāința, cerū ertare dela Inalta Sa înțelepciune pentru tōte faptele mele sēvirșite în lumea vremelnicā, atāt de cele cu voia câtū și de cele fără de voia; și precum eu ertū tuturorū acelora cari m'i-au făcutū vr'unū rēu, totū astfel la rēndulū meu, cerū ertāciune dela aceia, cărora am pricinuitū, în calitatea mea de omū, veri-ce neajunsū, sēu supārare, sēu rēu, pe știute sēu pe neștiute.

(Va urma.)

Ultime sciri.

Șiștov, 30 Augustū. Prințulu Alexandru a plecatū din Ruscuiuk, la 4 ore dimiņēta pe Yachtul scu și a ajunsū la Șiștov la 8 ore. Tōtā populațiunea orașului era pe cheiul de debarcare și pe colinele de prin prejurū. Prințulu merge din triumfū în triumfū. Entusiasmulū ce s'a manifestatū erī la Ruscuiucū e întrecutū de celū ce se manifesta de populațiunea din Șiștovū. Poporulū a ȳeshāmatū caii dela trāsura prințului și a dusū pe Alteța Sa în triumfū până la bisericā unde unū Te Deum a fostū cāntatū. Peste unū ceasū prințulu plēcă la Tērnova.

Parisū, 30 Augustū. După o depeșā din Berlinū primitā de ȳiarulū „Republique Francaise“, prințulu de Bismark ar fi opusū la acēsta. Prințulu de Bismark ar fi voitū sē susținā pe prințulu Alexandrū, dēr împēratulu Wilhelmū ar fi acum decisū a trāgāni lucrurile în Bulgaria pentru a profita de împrejurări în casulū în care împēratulu Wilhelm ar muri.

Tirnova, 30 Augustū. Prințulu a plecatū dela Șiștov la 9 ore și a sositū aci la 6 ore sēra. Lovitura de statū a datū de sigurū prințului o imensā popularitate. Dealungulū drumului populațiunea avēndū în frunte pe preoți cu sfințele icōne aclama pe prințū. La 5 kilometrii de Tirnova o mulțime considerabilā, pe josū, în trāsuri, călare aștepta sosirea prințului. Ingrāmădirea era atāt de mare la intrarea în orașū încātū era imposibilū sē între trāsurile și suita prințului în Tirnova, care fū primulū punctū de unde porni mișcarea contra revoluționarā. Prințulu salutāndū urāriile de bunăvenire ce i se adresau, a ficitatū orașulū de inițiativa luatā sub direcțiunea d-lui Stambulov. Pare că entusiasmulū cresce mereu cu câtū prințulu înaintēză. Totū orașulū e în sērbātōre. Ultimele informațiuni facū sē se prevēdā că restulū călătoriei sē va îndeplini în aceleași condițiuni. Liniscea e perfectā. E probabilū că prințulu va pleca māne la Filipopolū.

Sofia, 30 Augustū. — D. Stambulov a telegrafatū la Sofia că regele Milanū a adresatū prințului Bulgariei o telegramā de ficitare și că prințulu a rēspunsū mulțumindū regelui și exprimāndu și speranța a vedea în curēndū restabilete relațiunile amicale între cele 2 țeri.

Petersburgū, 30 Augustū. — E probabilū că întōrcerea prințului Alexandru nu schimbā în nimicū hotārīrile luate de Rusia, cu tōte că executarea acestorū resoluțiunū sē fie momentanū amānate. „Novoje Vremja“ considerā restaurarea prințului ca îndoielnicā.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

CONSTANTINOPOLŪ, 1 Septemvre. — „Agenția Havas“ desemnēză sgomotulū, că prințulu Bulgariei are intențiunea sē abdicā la tronul de bună voia, dupăce va restabili ordinea.

TIRNOVA, 1 Septemvre. — Maiorulū Gruiev și căpitanulū Benderev au fostū aduși aci sub escortā, pentru ca sē fiā puși înaintea tribunālului de rēșboiū.

BUCUREȘCI, 1 Septemvre. — Scirea „Lloydului“: Mutkurov în fruntea trupelorū rumeliote a intratū în Sofia. Pe māne sē aștēptā sē sosēscā și principele.

GIURGIU, 1 Septemvre. — Ludovicū de Battenberg, fratele prințului bulgarū, a plecatū din Ruscuiucū spre București, de unde se va duce la Sinaia.

Mulțamitā publicā.

Comuna bisericēscā greco-catolicā romānā Romosū comitatulū Hunedōrei, aduce ferbintea sa mulțamitā prea

stimatului domnū Gergely Ferencz, bine meritatului proprietarū în Udvarheiu, și Theodorū Max, maiorū în pensiune, pentru intervenirea binevoitōre pe lângā carissima domnā piōsā Eufrosina Albertha, călugăriță în Gratz, care, ca o adevēratā creștinā, ne-a oferitū trei rēnduri de vestminte rituale pentru bisericā nōstrā în prețū de 300 fl. v. a.

Atotputerniculū Dumneđeu concēdā-le o viētā îndelungatā pentru acestā mărinimōsā donațiune! Asigurāmū pe binefăcētōrii nōștri, că nu vomū pregeta a implora prin rugăciunile nōstre darulū de susū asupra lorū. Bunulū Dumneđeu sē le rēsplātēscā binefacerea!

Romosū, la 5 Augustū 1886.

Ioanū Vaideanu,
preotū gr. cath. romānū.

Dare de sēmā publicā,

Despre venitulū concertului și alū balului ȳinutū în orașulū Alba-Iulia cu ocașiunea adunării generale a „Asociațiunei transilvane pentru literatura romānā și cultura poporului romānū.“

Venitele: Din contribuii benevole a mai multorū Romāni din Alba-Iulia pentru spesele preparative 103 fl. 50 cr. Venitulū concertului 320 fl. Venitulū balului 419 fl. Suma 842 fl. 50 cr.

Spesele: 1. Tipărituri 29 fl. 31 cr. 2. Spesele de drumū a coriștilorū și intertențiunea acelora 221 fl. 31 cr. 3. Spesele călūșerilorū 29 fl. 4. Prețulū salei de concertū și de balū 100 fl. 5. Spese de incuarteratū și procurarea altorū recușite 82 fl. 82 cr. 6. Pentru musica balului 30 fl. Suma 492 fl. 50 cr.

Recapitulare: 1. Suma venitelorū 842 fl. 50 cr. 2. Suma speselorū 492 fl. 50 cr. Decī venitulū curatū face 350 fl. adecā: Trei sute cincī ȳeci florini v. a., care sumā s'a trimisū la cassa „Asociațiunei transilvane.“

Totū odatā pre lângā esprimarea de mulțamitā adevērīmū, cumcā în sumele de susū suntū cuprinsē urmātōrele suprasolviri:

La concertū 1. dela Magnificența Sa Domnulu prepositū alū capitului rom. cat. Franciscū Barta 2 fl., La balū: 2. d-nulū Dr. Absolonū Todea adv. în Reghinulū Săsescū 4 fl., 3. d-nulū neȳuțatorū E. Moreno din Alba-Iulia 5 fl. 4. dd. Lascu George, Constantinū Colbași și parochulū gr. cat. Stefanū Popū câte 1 fl. 5 d. Dr. Grama Alex. din Blașiū 3 fl. 50 cr. 6. d. Dr. Nathalū Bernat medicū urbanū, Ioanū Rusanū, proprietarū în Mesentea, Dr. med. M. Deutsch, Gerasimū Candrea adv. câte 50 cr.

Totū odatā se dā mulțamitā conlocuitorilorū din Alba-Iulia, cari au binevoitū a primi în cuartire pe oșpeții nōștri.

Din ședința comitetului arangiatorū.

Alba-Iulia, în 10 Augustū 1886 st. v.

Alexandru Tordūșianū,
președinte.

DIVERSE.

De pe amvonū. — Preotulū unei comune din Holstein predicā credincioșilorū sēi despre minunea lui Christosū, prin care cu cincī pāni și doi pesci sāturā 5000 de omeni. Limba ilū luā pe dinainte pe preotū și ȳise: „Acum spuneți-mi iubiților, cine dintre muritorī ar mai fi în stare sē sature 5 omeni și 2 pesci cu 5000 de pāni? — „Eu, pārinte!“ rēspunse unulū dintre credincioși. Preotulū își trase de sēmā, se rușinā de aceea ce a ȳisū și se scobori de pe amvonū. În Dumineca urmātōre preotulū voi sē se corēgā, se sui ērāși pe amvonū și și repetā predica sa întrebāndū din nou: „Acum spuneți-mi iubiților, cine dintre muritorī ar mai fi în stare sē sature cu 5 pāni și 2 pesci 5000 de omeni? — „Eu!“ — rēspunse același îndrāsnețū. Preotulū își perdū răbdarea și i ȳise: „Cum cutezi tu pēcātosule sē ȳici una ca acēsta?“ — „Bine, — rēspunse elū — că dōrā din Dumineca trecutā mī arū fi mai rēmasū mie atātā cu câtū sē i saturū pe omenii acestia.

Comerțul de fete. — În ȳilele acestea o tinērā fētā, anume Matilda Gurino, denunțā poliției din Pesta, că la intervenirea samsarōicei Galambos din Pesta nouā, fū angagiātā ca chelnērītā de presupusulū cafegiu Zigmund Polatsek din Comornū. În urmā vēdū că Polatsek e proprietarū alū unei case publice, în care fēta fū reținutā cu forța. În fine isbuti sē fugā și veni în capitalā. În același modū fū reținutā o a doua fētā, anume Barbara Duncsak, în casa publicā din Strada Aradului. Ca samsarōice au funcționatū femeile Hajas și Maria Vajda, amēndouē din Pesta nouā. Poliția a pornitū cercetare penalā contra acestorū spurcate ființe.

Unū principe africanū. — ȳiarele germane spunū că se aflā la Berlinū principele Dido, din Cameroon, care a fostū invitatū de guvernulū germanū. Acum căte-va ȳile principele africanū a asistatū la unū simulacru de luptā datā de căte-va regimente din gardā. Principele negru a urmāritū cu unū viu interesū diferitele peripeții ale luptei și a făcutū generalului o mulțime de întrebări naive. Astfelū elū a întebatū, decā aceste regimente constituē întrēga armatā germanā, decā împēratulū are o listā de toți soldații sēi, decā soldații rāniți au fostū decapitați, după cum este obiceiulū în țēra sa, etc.

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 31 Augustu st. n. 1886.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including items like 'Rentă de aur 4%', 'Rentă de hârtă 5%', and 'Bonuri croato-slavone'.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 18 Augustu st. v. 1886.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including 'Renta română (5%)', 'Renta rom. amort. (5%)', and 'Ac. de asig. Dacia-Rom.'.

Cursulu pieței Brașov

din 29 Augustu st. n. 1886

Table with exchange rates for Brașov, including 'Bancnote românesce', 'Argint românesc', and 'Napoleon-d'ori'.

Avisu telegraficu.

Joi în 2 Septembrie n. și în fie-care di următore voru da în „Hotelu Union“

D-nii I. D. Ionescu și S. Mavrodin

Artiștii din București

Mari reprezentatiuni internaționale

Programa constă din Soluri, Duete și mici comedii în limba română, germană și ungară cu acompaniare de musică.

Inceputul la 8 ore. Prețulu de intrare 40 cr.

In fie-care di programu nou.

1-3

Schimbare de localu!

Am onore a încunoscinta pe Onor. publicu că la 28 Augustu a. c. m'am mutat cu mărfurile mele în localulu mai nainte fostu alu d-lui

FRANZ KINDLER

Tergulu Flosulu Nr. 21.

Acestu magazinu mai spațiosu mă pune în plăcuta pozițiune de a puté servi cu unu sortimentu mai bogat din tôte articolele mele de până acuma, precum și din tôte pândariile și garnituri pentru masă, ce le avea d-lu Kindler ca specialitate.

Mulțamindu forțe pentru încrederea de până acum, mă rog a mi-o păstra în noulu localu.

Cu înaltă stimă

A. Meschendörfer.

Mersulu trenurilor

pe linia Predealu-Budapesta și pe linia Teiușu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predealu-Budapesta, Budapesta-Predealu, Teiușu-Aradu-Budapesta, and Budapesta-Aradu-Teiușu. Includes columns for train types (omnibus, accelerat, persone) and departure times.

Nota: Orele de nopte sunt cele dintre liniile gröse.